

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Adam Roch

SSN Anna Dziergawka

w sprawie **B. S.**

skazanego z art. 202 § 4a k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 17 lipca 2024 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego – na niekorzyść skazanego

od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Nowym Targu

z dnia 13 czerwca 2023 r., sygn. akt II K 157/23,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu w Nowym Targu do ponownego rozpoznania.**

[J.J.]

Anna Dziergawka

Paweł Kołodziejski

Adam Roch

UZASADNIENIE

B. S. został oskarżony o to, że w okresie od bliżej nieustalonego dnia do dnia 8 listopada 2021 r. w N., woj. [...], w pamięci dysku twardego, laptopa A., jednostki centralnej komputera dysk twardy D. i jednostki centralnej komputera dysk twardy D.1 posiadał łącznie 34 filmy video oraz 14 342 zdjęcia zawierające treści pornograficzne z udziałem małoletnich, tj. o przestępstwo z art. 202 § 4a k.k. Oskarżyciel publiczny do aktu oskarżenia dołączył wnioski w trybie art. 335 § 2 k.p.k. o wydanie na posiedzeniu wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kar i innych środków przewidzianych za zarzucony mu występki, tj. kary 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 3 lata, grzywny w ilości 150 stawek dziennych w wysokości 20 zł każda, informowania sądu o przebiegu okresu próby co 3 miesiące, orzeczenia przepadek zabezpieczonych dowodów rzeczowych oraz zasądzenia kosztów sądowych.

Sąd Rejonowy w Nowym Targu wyrokiem z dnia 13 czerwca 2023 r., sygn. akt II K 157/23 uznał B. S. za winnego popełnienia zarzucanego mu w akcie oskarżenia występkę stypizowaną w art. 202 § 4a k.k. i za to na mocy powołanego przepisu wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności, której wykonanie na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 k.k. warunkowo zawiesił na okres 3 lat próby, a na podstawie art. 71 § 1 k.k. wymierzył mu karę grzywny w wysokości 150 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na 20 zł (pkt I). Ponadto, na podstawie art. 72 § 1 pkt 1 k.k. zobowiązał B. S. do informowania sądu o przebiegu okresu próby pisemnie co 3 miesiące (pkt II), na podstawie art. 44 § 2 k.k. orzekł przepadek dowodów rzeczowych zarządzając ich zniszczenie (pkt III), a także zasądził od skazanego na rzecz Skarbu Państwa koszty procesu (pkt IV).

Żadna ze stron nie zaskarżyła powyższego wyroku w związku z czym stał się on prawomocny dnia 21 czerwca 2023 r.

Kasację od tego wyroku wywiódł Prokurator Generalny, który zaskarżył go w całości na niekorzyść skazanego, podnosząc zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenia przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 343 § 6 i 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 2 k.p.k., polegającego na niezasadnym uwzględnieniu wadliwego wniosku prokuratora o skazanie B. S. bez przeprowadzenia rozprawy i wydaniu wyroku skazującego, mimo iż we wniosku tym

zaniechano postulowania rozstrzygnięcia o środka karnym, którego orzeczenie było obligatoryjne, co doprowadziło do wydania wyroku skazującego również z rażąco i mającą istotny wpływ na jego treść obrazą prawa materialnego, a mianowicie art. 41 § 1a zdanie drugie k.k., polegającą na zaniechaniu orzeczenia wobec oskarżonego B. S. jako sprawcy, któremu przypisano odpowiedzialność karną za występki z art. 202 § 4a k.k. środka karnego w postaci zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów lub działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi w sytuacji, gdy z treści art. 41 § 1a k.k. zdanie drugie k.k. – w brzmieniu obowiązującym zarówno w dacie popełnienia czynu, jak i orzekania – wynikało, że w razie skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego, orzeczenie tego środka karnego na czas określony albo dożywotnio jest obligatoryjne.

W świetle tak sformułowanego zarzutu Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Nowym Targu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna, co umożliwiło jej rozpoznanie i uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem Sądu Najwyższego, sąd *meriti* jest zobowiązany do dokonania szczegółowej kontroli wniosku złożonego w trybie art. 335 § 2 k.p.k. zarówno pod względem formalnym, jak i merytorycznym. Wspomniana kontrola powinna obejmować swoim zakresem także kwestię zgodności propozycji zawartych we wniosku z obowiązującymi przepisami prawa materialnego (zob. m.in. wyrok SN z dnia 6 października 2021 r., IV KK 459/21, LEX nr 3342076). W sytuacji stwierdzenia przez sąd niezgodności w tym obszarze, sąd zobligowany jest albo do jej usunięcia w trybie określonym w art. 343 § 3 k.p.k. albo stosownie do treści art. 343 § 7 k.p.k. do skierowania sprawy do rozpoznania na zasadach ogólnych (zob. m.in. wyrok SN z dnia 24 maja 2024 r., III KK 74/24, LEX nr 3718695; wyrok SN z dnia 22 czerwca 2023 r., IV KK 44/23, LEX nr 3601229). W realiach przedmiotowej sprawy, jak trafnie zauważył Prokurator Generalny, sąd *meriti* nie przeprowadził we

wskazanym wyżej obszarze należytej kontroli, gdyż zaaprobował wniosek prokuratora nierespektujący obowiązujących przepisów prawa materialnego i wydał wyrok bez orzeczenia o obligatoryjnym środku karnym przewidzianym treścią art. 41 § 1a zd. drugie k.k. w brzmieniu do dnia 30 września 2023 r.

Stosownie do dyspozycji art. 41 § 1a zd. drugie k.k., w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 października 2017 r. do dnia 30 września 2023 r. (a zatem zarówno w dacie czynu, jak i chwili wyrokowania), sąd orzeka zakaz zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi na czas określony albo dożywotnio w razie skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego. Użycie przez ustawodawcę sformułowania „orzeka” przesądza, że w przypadku zaktualizowania się przesłanki wymienionej we wskazanym przepisie, zastosowanie przez sąd określonego tam środka karnego jest obligatoryjne i to niezależnie od tego, czy sprawca przestępstwa przeciwko wolności seksualnej uprzednio zajmował tego rodzaju stanowisko lub wykonywał zawód tego rodzaju i czy popełniony czyn pozostawał w związku z funkcjonalnym zakresem prowadzonej działalności (zob. wyrok SN z dnia 18 kwietnia 2024 r., I KK 481/23, LEX nr 3711206). Nie budzi przy tym wątpliwości, że popełnione przez B. S. przestępstwo z art. 202 § 4a k.k. należy zaliczyć do kategorii przestępstw objętych regulacją przywołanego wyżej przepisu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, zgodnie z którym za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego, do których odwołuje się art. 41 § 1a k.k. uznaje się przede wszystkim te, które zamieszczone są w rozdziale XXV Kodeksu karnego zatytułowanym „Przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności” (zob. m.in. wyrok SN z dnia 16 maja 2024 r., III KK 107/24, LEX nr 3715650; wyrok SN z dnia 24 maja 2024 r., III KK 74/24, LEX nr 3718695).

W świetle powyższej argumentacji należało za oczywiste zasadny uznać zarzut podniesiony w kasacji Prokuratora Generalnego, gdyż Sąd Rejonowy w Nowym Targu procedując w przedmiotowej sprawie rażąco uchybił przepisom prawa procesowego, tj. art. 343 § 6 i 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 2 k.p.k. Przesądza o tym fakt, że sąd *meriti* na posiedzeniu w dniu 13 czerwca 2023 r. bezrefleksyjnie

zaaprobował wniosek prokuratora złożony w trybie art. 335 § 2 k.p.k. i wydał wyrok skazujący pomimo tego, że we wniosku nie zawarto postulatów orzeczenia wobec B. S. obligatoryjnego środka karnego z art. 41 § 1a zd. drugie k.k. w brzmieniu do dnia 30 września 2023 r. Tym samym naturalną konsekwencją powyższej sytuacji było także rażące naruszenie wskazanego przepisu prawa materialnego w brzmieniu obowiązującym do 30 września 2023 r. Rzeczne uchybienia w sposób istotny wpłynęły na treść zaskarżonego wyroku, gdyż zabrakło w nim orzeczenia o obligatoryjnym środku karnym.

Jednocześnie w kontekście przedstawionych wywodów podkreślić należy, że zmiana treści przepisu art. 41 § 1a k.k. od dnia 1 października 2023 r. dokonana ustawą z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r., poz. 2600) pozostaje bez wpływu na sytuację prawną oskarżonego, bowiem w dalszym ciągu w związku ze skazaniem sprawcy za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej na szkodę małoletniego sąd ma obowiązek orzeczenia omawianego środka karnego.

Wszystkie wskazane okoliczności musiały skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku w całości i przekazaniem sprawy Sądowi Rejonowemu w Nowym Targu do ponownego rozpoznania. Postąpienie takie było możliwe, albowiem kasacja Prokuratora Generalnego wniesiona została przed upływem roku od daty uprawomocnienia się zaskarżonego wyroku (*vide* art. 524 § 3 k.p.k.).

Procedując powtórnie sąd pierwszej instancji pamiętając o ciężących na nim obowiązkach, tym razem prawidłowo skontroluje złożony wniosek i podejmie stosowne, adekwatne do sytuacji procesowej działania zmierzające do wydania orzeczenia respektującego standard sprawiedliwości materialnej i proceduralnej.

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

Anna Dziergawka Paweł Kołodziejski Adam Roch

[J.J.]

(r.g.)

